

VRIENDENKRING SEKEM – Nieuwsbrief 46, najaar 2019

'Greening the desert'

Met het project 'Greening the Desert' werkt SEKEM aan drie van de recent geformuleerde doelen voor 2057: 100% duurzame, CO2-neutrale en eerlijke landbouw in Egypte. In de oase Wahat al Bahareyya is een project gestart om 63 hectare woestijnland te cultiveren. In maart 2019 begon SEKEM met de fondsenwerving. In zes weken tijd werd al meer dan 170.000 euro opgehaald en konden zij met de bouw van de eerste Pivot beginnen.

Voor het hele project is € 400.000 nodig. De Vriendenkring SEKEM en Give the Change hebben zich ten doel gesteld voor eind december € 4.000 bij te dragen. Op dit moment is daarvan € 2.485 gerealiseerd. Nog € 1.515 te gaan dus! Dit lijkt een groot bedrag, maar met één euro kan al 1,44 m² woestijngrond worden omgezet in landbouwgrond en elke vierkante meter is een kleine groene revolutie.

In mei draaide het eerste irrigatiesysteem (Pivot) en kon met de teelt op de eerste 21 hectare worden gestart. Enkele weken na het inzaaien van pepermint en pinda verscheen al het eerste groen. De lucht was vervuld van de heerlijk frisse geur van mint. Wat is het landschap in korte tijd veranderd! Ook werd een begin gemaakt met de aanplant van 12.000 bomen. Tot 2020 zullen honderdduizend bomen worden aangeplant. Dit project is Gold Standard gecertificeerd.

Twee en een halve maand na het inzaaien kon al zes ton pepermint worden geoogst, genoeg voor één ton geurige pepermintthee. In september werd de tweede Pivot met kamille ingezaaid. In oktober konden de pinda's worden geoogst.

In september kon de bouw van het zonnenergiesysteem worden voltooid. Twee Pivots zorgen nu energieneutraal voor de irrigatie van 100 feddan (63 ha) voormalige woestijngrond.

In augustus werd begonnen met culturele ontwikkeling. Ongeveer 50 medewerkers van de SEKEM Farm in Wahat El-Bahareyya leerden schilderen, eurutmie en jongleren. Ook waren er muziekworkshops en cursussen over het verwerken van plastic afval.

U kunt via Give the Change doneren.

<https://www.givethechange.nl/pages/greening-the-desert>

Gold Standard gecertificeerd

Sinds november 2019 is het *SEKEM Tree Project* het eerste Gold Standard-gecertificeerde project in Egypte en het Midden-Oosten. In de oase Wahat el Bahareyya worden tot 2020 op 11,7 ha woestijngrond honderdduizend bomen aangeplant. Momenteel heeft SEKEM voor het vastleggen van 2.000 ton koolstofdioxide al 2.000 CO2-certificaten kunnen uitgeven.

De Gold Standard is de hoogste kwaliteitsstandaard voor de compensatie van CO2. Projecten die zijn gecertificeerd volgens de Gold Standard dragen naast de compensatie van CO2 ook bij aan een duurzame ecologische en sociale ontwikkeling. Op dit moment certificeert Gold Standard meer dan 1.700 projecten in meer dan 80 landen.

Door het SEKEM Tree Project zal de biodiversiteit enorm toenemen, wordt de luchtkwaliteit positief beïnvloed en de bodemgesteldheid aanzienlijk verbeterd. Door de aanwezigheid van bomen zal water

minder snel verdampen, waardoor relatief efficiënt met irrigatiewater kan worden omgegaan.

De oase heeft meer dan 30.000 inwoners die leven van landbouw en mijnbouw. Omdat landbouw een belangrijke bron van inkomsten blijft, zal het SEKEM Tree Project extra werkgelegenheid in de regio brengen. Het is de bedoeling om een trainingsfaciliteit te openen om werknemers op te leiden en een basisschool voor de kinderen van de werknemers en uit de omliggende gemeenschap.

SEKEM CO2-certificaten zijn te koop via de SEKEM Online Shop.

<https://shop.sekem.com/produkt-kategorie/co2-kompensation/>

Masterclass islam

Op 5 oktober gaven Corien Hoek en Hendrik Jan Bakker een masterclass islam aan een vijftiental vrijeschoolleerkrachten.

Met deze masterclass geven wij in Nederland invulling aan de wens van Ibrahim Abouleish om de ontmoeting tussen oost en west, noord en zuid te bevorderen. Ook sluit het aan bij de islamseminars die Ibrahim een aantal maal voor vrijeschoolleerkrachten hield.

We maakten kennis met de biografie van de profeet Mohammed, de vijf zuilen van de islam, feesten en stromingen. We bespraken en beluisterden enkele korte soera's uit de Koran en oefenden het reciteren van de openingssoera. We leerden kijken naar islamitische kunst en bespraken de plaats van de islam in de mensheidsontwikkeling, ook vanuit een antroposofisch perspectief.

Ten slotte gingen we in gesprek over de vraag hoe de islam een plek in het leerplan van de vrijeschool kan krijgen. Dat blijkt nog niet zo makkelijk. In theorie gaat dat nog wel, maar wat kun je praktisch doen? Dat moet nog helemaal ontwikkeld worden, het liefst vanuit de praktijk.

Dat bracht mij op het idee om praktijkvoorbeelden te gaan verzamelen en die in de vorm van een digitale nieuwsbrief te verspreiden. Hierbij doe ik daarom een oproep om voorbeelden van concrete lessituaties, de vormgeving van islamitische jaarfeesten in de klas, Arabische sprookjes en (heiligen)legenden etc. met mij te delen. Dat kan via info@sekemvrienden.nl. Die ga ik bundelen en verspreiden via een nieuwsbrief, waarvoor u zich hier kunt aanmelden.

Wellicht leidt dit in de toekomst zelfs tot een handboek. In ieder geval zijn wij van plan de masterclass dit voorjaar nog eens te herhalen en volgend schooljaar een vervolg te organiseren, waarin we willen werken aan concrete lesinhoud. Aankondigingen daarvoor zullen weer breed verspreid worden via de bovengenoemde nieuwsbrief, de nieuwsbrief en website van de Vriendenkring SEKEM, Antrovista, de Facebookgroep Vrijeschool en door middel van een mailing naar alle vrijescholen in Nederland.

Soera 41:30-38

Er bestaat een soera waarin gezegd wordt: “Het goede is niet zoals het slechte; weer het slechte met het goede af en je zult zien dat je vijand je vriend zal worden.” (Soera 41:30-38).

Dat komt overeen met de uitspraak van Jezus dat je degene die je slaat ook je andere wang moet toekeren. Er staan echter ook ander verzen in de Koran, die er – in de toenmalige context – op neerkomen dat je onrecht op basis van een gerechtelijke uitspraak mag vergelden (qisas) of dat je bloedgeld mag eisen als een familielid van je gedood is.

Vanwaar deze verschillen? Ik denk dat dit met de verschillen in menselijke ontwikkeling samenhangt. Niet iedereen is in staat te vergeven. Velen willen vergelding. Anderen zijn met een materiële vergoeding tevreden. Enkelen bezitten morele vrijheid en kunnen vergeven. Maar de Koran zegt: “Vergeven is beter.”

Abdullah Takim in: Gott gehört der Osten und der Westen (Takim & Heisterkamp, Info3 Verlag, 2019)

Vriendenkring SEKEM, Drebbelstraat 195, 2522 DA Den Haag, bankrekening NL76 TRIO 0212 4884 22, BIC code: TRIONL2U. Giften zijn fiscaal aftrekbaar. E-mail: info@sekemvrienden.nl, website: www.sekemvrienden.nl. Bestuur: Hendrik Jan Bakker, secretaris & eindredacteur (+31 6 4492 0544), Bert de Graaff, voorzitter (+31 6 5327 1035), Corien Hoek (+31 6 1343 6174), Ellen Winkel, penningmeester (+31 6 2120 5816)